

SLOVENSKI NAROD.

zahaja vsak dan zvečer, tudi nedelje in praznike, ter velja po ročni prejemki za avstro-

grcke letnice za vse leto 26 K, za pol leta 18 K, za četrto leta 6 K 50 h, za eden mesec 2 K 50 h. Za Ljubljano s posiljanjem na dom za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrto leta 8 K, za eden mesec 2 K. Kdor bodi sam posiljal, velja za celo leto 22 K, za pol leta 11 K; za četrto leta 5 K 50 h, za eden mesec 1 K 50 h. — Za tuje dežele toliko se, kolikor snasa poština. — Na naročbo brez istodobne vpošiljatve i naročnine se ne osira. — Za osnanila plodijo se od pesterostopne petit-vrste po 12 h, če se osmanilo enkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvole fraukovati. — Rokopisi se ne vratajo. — Uredništvo in spravnštvo je na Kongresnem trgu št. 12. — Upravnštvo naj se blagovoljno posiljati naročnine, reklamacije, osnanila t. j. administrativne stvari. — Vhod v ureduvanje je v Špenske ulice št. 2, vhod v upravnštvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Ministrski predsednik Körber in Slovenci.

Slovencem izven Kranjske se še ni nikdar tako slabo godilo, tudi če je bila na krmilu nemško-strankarska vlada, kakor pod regimom »nevrstnega in vsem narodnostim enako pravčnega« min. Körberjevega. Nikoli se še niso pravice slovenskega jezika, zajamčene po državnih osnovnih zakonih in po posebnih jezikovnih načrbah, v uradih, zlasti pa pri sodiščih tako hladnokrvno teptale in brezozirno gazile v blato, kakor baš v eri Körberjevega ministrovanja. Morda tudi ni naključje, da je zapostavljenje slovenskega jezika pri sodiščih postala takoreč makšima sodnijskih uradnikov, baš od časa, ko je po grofu Spens-Bodnu prevzel Körber tudi vodstvo pravosodnega ministvana.

Slovenci nismo nikdar prenehali se pritoževati zoper krivice, ki se nam gode s strani nemških in nemško mislečih državnih uradnikov, in smo neprenehoma zahtevali, da se tudi nasproti nam strogo izvaja po državnih temeljnih zakonih nam zajamčena ravnopravnost in se nam dadó one pravice, ki gredo vsakemu enakopravnemu avstrijskemu državljanu.

Ministrski predsednik Körber je nam na naše pritožbe vselej odgovarjal z najsladkejšim obrazom, zato je, da je njegova vlada prizeta takoreč z idejo pravčnosti nasproti vsakomur in da bode vselej in vsikdar vestno in budno čuvala, da se ne bo nikjer po podrejenih organih kršilo to načelo; v nasprotnem slučaju pa bode, ako treba, tudi izsilia spoštovanje in ugled pred zakoni in pred vladnimi odredbami. To so bile lepe besede, toda ostale so tudi samo besede, katerim pa ni sledilo tudi dejanje. Nasprotno! Gonja proti slovenskemu jeziku in proti vsemu, kar je slovenskega, se je na-

daljevala, kakor na višji ukaz na vseh točkah in dosegla že tak višek, da smo se z vso resnostjo popraševali, ali še sploh živimo v pravni državi, ali še sploh velja za nas zakon in pravo. Sicer smo klicali na pomoč zaščitnika in branitelje zakonov, a tis so bili za nas gluhi in slepi. Nasiljstvo zoper nas je postajalo vedno hujše in hujše in končno so se na Koroškem celo osmeliли in so z brutalno silo izgnali slovenski jezik izpred sodišč. Med slovenskim narodom se je dvignil vihar ogorčenja. Prvi so se sestali slovenski odvetniki, ti ljudski tribuni, ter najodločneje zahtevali od ministrsk. predsednika odgovora, da li vé za ona nečuvena nasilstva, ki se gode vkljub zakonu in pravici slovenskemu jeziku, in ali je voljan nemudoma poskrbeti, da se bodo tudi napram Slovencem uvaževale in spoštovale postave.

Dr. Körber je nata odločni poziv — molčal.

Ako smo preje še Slovenci dvolili, da bi bil vrhovni načelnik pravosodstva sokriv na naravnost barbarskem postopanju proti slovenskemu jeziku na Koroškem, na začetku slovenskega življa pri sodiščih na Štajerskem, ta trdrovratni Körberjev molk nam je moral odpreti oči, postati nam je moralom mahoma jasno, zakaj si upajo podrejeni sodnijski organi na Koroškem in Štajerskem vkljub in v nasprotju z veljavnimi zakoni in naredbami nastopati z neverjetno predrznostjo in silovitostjo proti slovenskemu jeziku! Vedodobro, da je Körber, ki odobruje to postopanje, njihov vrhovni zaščitnik!

Da je to istina, je pokazal Körber sam, ko je odgovarjal na izvajanja posl. dr. Ferjančiča. Tako drzno, tako izvajajoče še menda ni govoril nobeden ministrski predsednik nasproti Slovencem. Med viharnim pri-

trjevanjem vseh Nemcev je izjavil, da bo vlada z vso odločnostjo branila narodnostni mir na Koroškem in se ne bode dala ugnati agitatorju, ki si je nadel nalogo, Koroško v jezikovnem oziru razdvojiti.

Torej kdor pravice svojega naroda brani, kdor zahteva, da se zakoni in naredbe izvršujejo in spoštujejo, ta je v Körberjevih očeh agitator. S tem se je Körber postavil popolnoma na stališče koroških nemških šovinistov in tudi implicite priznal, da je on pokrovitelj one brutalne gonje, ki se vodi v zadnjem času na Koroškem proti slovenskemu jeziku!

Včeraj pa je govoril isti mož napram koroški slovenski deputaciji, ki je prišla apelirat »vom schlecht unterrichteten an den besser zu unterrichtenden — Leiter des Justizministeriums«, popolnoma drugače.

Körber je bil, če se sme verjeti poročilom, kar presenetil, ko so se mu razložile krščeve krivice, ki se gode slovenskemu jeziku na Koroškem, in slovesno je oblijabil, da bo pazno čuval, da se bodo v bodoče spoštovale vse naredbe in postave, da se bonačačno dal poučiti o koroških razmerah in da bode zaučal, da se Slovencem vrnejo vse one pravice, ki so jih dolej uživali.

Očividno ima torej Körber — Janusov obraz. Pred nekaj dnevi je naglašal patetično, da se vlada ne bo upognila slovenskim zahtevam, včeraj pa je s sladkim obrazom zatrjeval, da se bodo Slovencem na Koroškem vrnile vse pravice, katere so se jim v zadnjem času prikrajšale! Kaj naj sedaj Körberju verjamemo, prvo ali drugo? Ali ga je morda res koroška deputacija »bolje informirala«, da je postal kar preko noči iz Savla — Pavel? Čudno bi to bilo,

sicer pa bodemo videli! Vsekakor nam bo treba biti silno opreznim, zakaj ni izključeno, da hoče premeteni Körber s tem manevrom Slovence sami speljati na led in jih nekoliko časa uspavati. Ako ima Körber zares resno voljo, storiti vse, da se bodo na Koroškem tudi nasproti Slovencem izvrševali zakoni in veljavne zakone, dolgočasne, se bode to v najkrajšem času pokazalo. Dotlej pa naj vsi Slovenci vztrajajo v najodločnejši in najskrajnejši bojni poziciji napram Körberju in njegovi vladi!

Državni zbor.

Seja dne 26. novembra.

Finančni minister je predložil zakonski načrt o vračanju državnega posojila, ki ga je dobila Koroška zadnja leta za regulacijo rek. — Posl. Götz je nujno predlagal, naj se preostanek iz leta 1901 v znesku 800.000 K porabi za razširjenje telefonskega omrežja. — Posl. Kulp je interpeliral brambovskega ministra zaradi nastopanja častnikov proti čškemu prebivalstvu v Kromeriju. — Posl. Hagenhofer je interpeliral finančnega ministra radi odmerjenja naklad okrajnim zastopom na Štajerskem. — Posl. Šusteršič je interpeliral ministrskega predsednika kot justičnega ministra glede rabe slovenščine pri koroških sodiščih. — Posl. Prochazka je interpeliral zaradi razmer pri bolniških blagajnih v Trstu. — Posl. Dobering je interpeliral trgovinskega ministra, naj se telefonska zveza Dunaj-Celovec-Beljak dovrši do poletja 1904.

Potem se je nadaljevala debata o dr. Körberjevi izjavi. Govorili so samo trije poslanci: Fošt, Menger in Klofač.

Posl. Fošt je polemizoval proti posl. dr. Grossu ter izjavil: »Ako

bi češka obstrukcija tudi ne imela drugega namena, kakor da je združila liberum veto, ki so ga vpeljali Nemci, pridobila bi si za Avstrijo in njeni ustavno življenje velike zasluge. Ministrski predsednik je včeraj obdeloval češke volilce, toda volilci vedo, da Körberjevo ministvo dela zboljšanje razmer nemogoče, ker goji napuh Nemcev. Govoreč o ogrskem armadnem vprašanju je izjavil, da vkljub skominam po ločitvi in vkljub vsenemškim sanjam ni nevarnosti, da bi Avstrija propadla, toda postaviti se mora na lastne noge ter postopati s svojimi narodi z enako ljubeznoj in pravičnostjo. Načelo, da se Čehom brez dovolitve Nemcev ne sme izkazati niti drobtinice pravice, mora pasti.

Posl. Menger je polemizoval proti predgovorniku, dolžil Čeha, da so edini zakrivili sedanje obupno stanje. Razpravljal je o pravicah krone ter izjavil, da bi bilo neodustno, ako bi se pravice, ki jih ima kronska glede armade, prepustile zakonodajnim korporacijam, ker bi se strankarski boji zanesli potem tudi v armado. Bahato je trdil, da so Nemci vse storili nele za temeljne uredbe v državi kot v celoti, temveč so si tudi za posamezne narode z važnimi zakoni pridobili toliko zaslug, da bi se jih od nobene strani ne smelo napadati. Končno je ponovil znani nemški: ceterum autem... da mora nemščina biti posredujoča vez med narodi, t. j. poglavje o nemškem državnem jeziku.

Posl. Klofač je izjavil: »Sedanjna vlada je vlada praznih besed. Ministrskega predsednika nalog je, da ima govore, ki so jih napisali njegovi uradniki, in ki se jih pred ogledalom na pamet udi. On je glumač, ne pa resen državnik. Niti najslabše ustavoverne vlade si niso držnile proti našim narodnim pravicam take nesramnosti, kakor si jih drzne birokratična vlada dr. Kör-

LISTEK.

Mladost in poznejša leta pobožne gospe Mici N. N., rojene Micke Stepišnik.

IV.

Dolgo pa ni bil srečen njen mož. Kakor mlada žena je postala zopet goreče pobožna. Njemu se je spominka to dopalo, ker se mu je zdelo še tako ginaljivo dekliško in otročje. Ali ko je začela spreobračati tudi njega, se mu ni več dopalo. Najprej je bil velik prepir, ker ni zahajal v župnišče. Ona, da je parkrat govorila pred cerkvijo z gospodom župnikom in da bi rad občeval z njim, z njenim možem, ali ko ne pride bližu... Mož je dejal, da farovških pravgov ne bo pometal, ona, da ima slabu vest, da je sigurno izprijen človek. Bog vse sam ve, kakšnega človeka je dobila za moža in če bi bila to vedela... i. t. d. ... Potem je bila enkrat v cerkvi pridiga zaradi Slovenskega Naroda. Prišla je domov in izjavila možu, da ne trpi več zacega pohujšanja v hiši. On, da to nje nič ne briga, če je ona norčava, ne mora biti tudi on. Ona, da jo je

briga za njegovo neumrjočo dušo, da jo je briga, če ima pogana ali poštenega katoliškega človeka za moža... Potem so bile volitve. Bila je pri izpovedi in gospod kaplan ji je naročil, naj skrbi, da njen mož ne voli proti sveti cerkvi. Vprašala ga je, kako bo volil in ko je dejal, da ne klerikalno, jo je prijel jok. Vrgla se je pred njega na kolena in ga s povzdignjenimi rokami prosila, naj se je usmili. Ko to ni pomagalo, je zaklinjala, da ni bilo bolj nesrečnega dneva, kakor takrat, ko je njega prvkrat ugledala, da bo v grob spravil in zakaj jo je Bog tako kazoval, da je pripustil, da je vzelja njega, takega ničvrednega in brezbožnega človeka za moža.

Pomagalo pa ni nič, mož se ni uklonil. Šla je k Mariji Pomagaj na romanje prosi za njegovo spreobrnjenje. In ko je bil misijon je prekleplala ves dan v cerkvi in je opravljala devet-dnevnicu, da bi sveti Duh razsvetil njenega moža. Dajala je vbogajme: — In molite za mojega moža, da bi postal pravi kristjan. —

Ko je desetmesečna hčerkna na zobe obolela, jo je zaobljubila Mati božji: da jo pošlje z osmimi leti v samostan in če bo imela poklic,

jo posveti Bogu. Na otroka je navesila svetinja in škapulirje in ko maj je revše izgovarjalo par besed, ga je učila molitvice in pobožne vzdihljaje.

V stanovanju so bili v vsakem kotu oltarčki pred katerimi so gorale luči v čast raznim svetnikom. Mož je le z veliko silo ubranil, da mu je pustila vsaj štacuno pri miru. V svojih suknjah in tudi v srajcah je načel vsak čas zaščite svetinje ki jih je njegova žena kupila za drag denar, zakaj posvečene so bile na glasovitih božjih potih: v Lurdru, v Loretu, v Rimu, na Švicarskem in še bogovekje. In kdor nosi njeno svetinjo ali pdobo, četudi nevede, tega Marija ne zapusti... Vsak večer je zbrala v kuhinji dekle, hlapca in oba učenca iz trgovine in molila juri je na glas rožni venec; pred vsakim praznikom se je molila še posebna devetdnevica. Mož pa je bil revez, doma mu ni bilo obstanka in če je prišel zvezcer k prijateljem v gostilno, so ga dražili in mu nagajali, da ima doma samostan za tretjerednike. Če se je branil so mu oponašali: — Kakšen mož pa si, ali je žena gospodar v hiši ali si ti? —

Vidiš, Mici, to ne gre več

tako naprej, — je začel včasih z lepo.

— Ne, ne gre! Kakšne vuglede daješ otrokom; — imela sta jih že štiri. — Kako bodo vzgojeni, če ti ne držiš na Boga in na cerkev. Saj si vendar krščen, saj imaš dušo! —

— Jaz tudi pravim, kako bodo otroci vzgojeni! Oblačiš jih, kakor da bi bil grof. Kaj jim je treba tukaj na deželi žametastih oblek in lakastih čeveljčkov?! Eukrat v luži pade pa je vse glorie konec. Vse, najboljše, kar imam v prodajalnici ponosiš ti in otroci. Kaj je treba take nobleste! Odkar je konsum, človek težko izhaja. —

— No, vidiš, saj sem ti rekla. Zakaj se ogiblješ duhovnov, zdaj imamaš! Sploh pa, kdo zapravljá? Kdo mora vsak dan v gostilno? —

— Kako bi ne šel, ob osmih ne morem iti spat, če imam doma tako lepo razvedrilo. Rožnega venca in litanijski pa ne bom molil. —

— Ne bi ti škodilo, ne! Sicer pa ni samo gostilna: kje so smodke, kje so tisti tvoji časopisi! Kadar je v trgu v čitalnici veselica, vselej pošteš kaj za tombolo! —

— To je vsak omikanec dolžan, tu se gre za narod. Kdo pa mora

imet vselej novo obleko, kadar kam gremo? —

— Menda vem, kaj se spodobi. Jaz sem izomikana, pa bi bil raje kakšno kmetavzarcu vzel. —

— Bolj pametno bi bil napravil, resnično, — je povzduhnil mož.

Ona je pa drugi dan dala zopet za mašo pri oltarju sv. Antona, da bi ji našel izgubljeno zakonsko srečo.

Ko so otroci malo zrasli iz pleme, se je zdelo možu malo boljše. Mnogo se je igral, ž njimi in srečen je bil, da so tako pametni in zdravi.

Neki večer ga je vprašalo njevo sedemletno dekle: — Ti tata, kajne nevernik je strašen človek in pride v pekel? —

— Zakaj bi bil strašen človek? Če je dober in nikomur nič hudega ne želi, ne pride v pekel. —

— Ali si ti tudi nevernik? —

— Nisem. —

— Kaj si pa naredil? —

— Zakaj? —

— Veš, z mamo molimo vsak večer, da bi se spreobrnili; kakor v cerkvi za nevernike. —

Takrat tisti večer je bil prvkrat pisan, odkar se je oženil... Tudi se ni več tolkokrat igral z otroki.

berja. Svoj do skrajnosti oster govor je zaključil z besedami: »Za slučaj skrajnega boja smo pripravljeni podpirati češko koalicijo. — Delavsko ljudstvo upa, da postane svobodno v svobodni češki državi.

Nato se je debata prekinila ter seja zaključila. Po seji je bila volitev v grajalni odsek proti posl. Steinu, ki je obdolžil posl. Fresla, da je ukral v belgrajskem dvoru žepno uro. V odsek so izvoljeni: Ploj, Placek, Stránsky, Grek, Gniewosz, Duleba, Sylvester, Dlužanski in baron Morsej. Predsednik je Duleba.

Položaj na Ogrskem.

Vse je bilo lepo napeljano, grof Tisza je že korak takoreč pod

slavoloki, opozicijo se je premagovala, da mu ni stegnila roke na sproti. Kakor užaljena deklica se je vedla, ki je v srcu že davno odpustila svojemu ljubemu, le njen ponos ji ne dopusti, da bi se mu vrgla v naročje, dokler si spokorno ne izprosi odpuščanja. In tako je tudi ogrska opozicija le navidezno še delala obstrukcijo, ker je bila v razpravi ravno rekrutna predloga, povod njenim pustom. Pa pride grofu Tiszi v glavo nesrečna misel, da mora vsak upor proti svojemu programu korenito zdrotiti. V včerajšnji seji je namreč posl. Podmanický na Tiszovo naročilo predlagal, naj se vrše v bodoče vsak dan dvojne seje, namreč ne le od 10. dopoldne do 2. popoldne, temuč tudi od 5. popoldne do 9. zvečer. Ta nakana je neodvisno stranko razkačila do besnosti. Klicali so: »Proč s predsednikom! Dol ž njim! Tega ne trpmo! Predsednika moramo ven vreči!« Nastali so viharji, kakršnih še ogrska zbornica ni videla. Predsednik je le zvonil in delil na levo in desno ukore, ustne in protokolične, kajti klicalo se mu je: »To je razdaljev časti! Predsednik zlorablja hišni red! Vi ste izdajalec domovine! Takega predsednika ne ubogamo! To je svinjarja, podlost! To je izdajalstvo domovine!« Posl. Horvat: »Predsednik je bandit!« Posl. Kaas (desnic): »Vi hočete izdati deželo Avstriji!« — Ko je grof Tisza v svojem govoru reklo, da opozicija hoče parlamentarizem razdati, zaklical mu je posl. Kubik: »Gоворите tako s svojim hlapcem doma, ne pa z nami!« Posl. Kaas: »Idite s svojo politiko na Dunaj!« Med splošnim vriščem je izjavil grof Tisza: »Ako ostanete na svoji krivi poti, razpade ogrski parlament v razvaline.« V nadaljnem govoru je prišlo med njim in posl. Barto do spopadov. Posl. Barta je zaklical grofu Tiszi: »Jaz nisem ponesrečeni bančni ravnatelj!« Posl. Gajary: »Mož, o ka-

terem se javno ve, da je prišlo ž njim do poloma, ne sme tukaj goroviti!« Dva liberalna poslanca sta planila nad Gajaryja ter bi ga bila pretepla, da niso treznejši ekočili vmes. Predsednik je moral sejo suspendirati. Potem je Tisza nadaljeval svoj govor med burnim razgrajanjem. Opoziciji je reklo: »Mi varujemo ogrski narod pred tem, da bi ga blažnost njegovih lastnih sinov privedla v pogubo, vsemu svetu v posmehu in narodu v sramoto.« To, kar dela opozicija, bi še boljše opravilo 50 »dam« v mestni tržnici. V tem zmislu se je seja nadaljevala, ki se je morala pozneje še enkrat suspendirati. Strune so znova do skrajnosti napete. Vse koncesije glede armade so bile zaman, do novega leta vlada vendar skoraj gotovo ne dobi rekrutov.

Politične vesti.

— Odgoditev državnega zборa. V poslanskih krogih se govori, da se državni zbor že prihodnji teden odgodi, ako bodo Čehi obstruirali proračunski provizorij.

— Pretep v parlamentu. Porodčalec dunajskih listov Mandel, je prinesel iz Belgrada vest, da si je posl. Fresl iz belgrajskega dvora vzel žepno uro za spomin na umorjeno kraljevo dvojico. Povedal je to posl. Steinu, ki je Freslu očital v zbornici tatvino. Poslanci Fresl, Klofač in Sehnal so poklicali vsled tega Mandla na odgovor; ker pa je predzrno odgovarjal, prišlo je do pravcatega pretepa. Mandel je pozval Klofača in Sehnala na dvobo.

— Državnozborski predsednik grof Vetter prevzame baje službo deželnega glavarja na Moravskem, katero službo ima sedaj njegov oče, ki pa se že prihodnji mesec odpove. Predsedstvo v državnem zboru ponudi baje vlada poslancu dr. Bärnreitherju.

— Češki deželnizbor se skliče še v decembri hkratku zasedanju, ker je deželni maršal knez Lobkowitz že naprosil deželne odbornike, naj čimpreje izdejajo proračun za leto 1904.

— Parlamentarni dvoobi. Posledica včerajšnjih dogodkov v ogrskem državnem zboru je več napovedanih dvobojev. Poslane Daniel je pozval na dvoboj poslance Rakovskega in Barta, Barta pa posl. Gajaryja.

— Proč z Avstrijo! Zarači prepovedanih italijanskih vseučiliščnih tečajev v Inomostu so priredili vseučiliščniki v Rimu protestni shod in demonstracije po mesta, pri katerih so vpili: »Proč z Avstrijo!«

— Proti trpinčenju vojaštva. Bavarska zbornica je sklenila, da je vse častnike in pod-

častnike, ki sami trpinčijo vojake ali pa zakrivijo trpinčenje neposredno zaradi površnega nadzorstva, brezobzirno izgnati iz armade.

— Nemški cesar otvorja osebno državni zbor, ako mu bo rana v grlu dopustila dolgo govoranco.

— Med francoskimi in angleškimi parlamentarci vlada veliko prijateljstvo. Lani so bili francoski poslanci v Londonu, sedaj pa je 176 angleških parlamentarcev s soprogami obiskovali v Parizu.

Petrova skala.

V. K. Iz Rima, 25. nov.

I.

Rimska cerkev se ne spominja rada mrtvih papežev. Dokler nosi »Kristusov namestnik« tiaro, dotlej leži katoliški svet pred njim v prahu in gammoli, kakor kako višje bitje, čim pa zatisne oči, je že pozabljen in navadno — to se je videlo pri Leonu XIII. — niti dostojnejša pogreba ni deležen.

Dne 11. oktobra l. j. je bilo 600 let, kar je eden najmogočnejših papežev rimske cerkve zatisnil oči, namreč Bonifacij VIII. in 1. novembra l. j. je bilo 400 let, kar je zasedel papežki prestol Julij II., neustrašni vojskotajljač za povečanje papeške posvetne države. Bonifacij VIII. in Julij II. spadata brez dvoma med najmarkantnejše osebnosti, kar jih je kdaj nosilo tijaro, a vendar se na rečena dva dneva živa duša ni spomnila omenjenih obletne.

Bonifacij VIII. je bil najimenitnejši reprezentant svetovne nadvlade papeževa v vseh posvetnih zadavah, nadvlade nad vsemi cesarji in kralji. In da je francoski kralj Filip Lepi dne 3. septembra 1303. strl prešernost tega nad vse ošabnega papeža, to je dogodek, ki je svetovnega pomena in ki daleč nadkriluje energični korak, ki ga je pol tisočletja pozneje storil Napoleon I. s tem, da je papeža Pija VIII. dal zapreti. Zakaj z zmago kralja Filipa je bil srednjeveškemu papeštu zadan smrtni udarec, ki ga ni in ga ne bo nikdar več prebolelo.

Bonifacij VIII. je vsemu izobraženemu svetu poznal kot avtor velepomembne bulle »Unam sanctam«, s katero »visoko pesmijo papeške vsegamogočnosti« je Bonifacij proglašil, da ima papež od Boga oblast nad vsemi posvetnimi vladarji tudi v vseh posvetnih zadavah, češ, papež ima pravico kraljev nastavljanji in odstavljanji po svoji poljubnosti in kralji naj si nikar ne domišljajo, da jim ni treba biti pokornim papežu, kajti blazen je, kdor to misli, »disipit, qui sic sapit.« In tisti Bonifacij, ki je bil cesarju Albrehtu zaklical, »Jaz sem Cesar, jaz sem imperator,« je zaklical francoskemu kralju Filiju: »Kakor nemnega pobiča odstavim kralja,« (Nos deponeremus Regem ita sicut unum Garcionem.)

Manj znano kakor to, je Bonifacijev nezansko ošabno postopanje proti nemškemu cesarju Adolfu Nasanskemu in Albrehtu, sinu cesarja Rudolfa, ustanovitelja habsburške dinastije. Pradel se sedaj vladajoče habsburške dinastije, cesar Albreht, spada med tiste vladarje, ki jih je papeška sovražnost najhuje preganjala. Papež Bonifacij je cesarja Albrehta s krvavo žaljivimi izrazi kakor navadnega hudočeka klical pred svoj sodni stol in hladni in sicer jako energični cesar Albreht je uklonil ponosno svojo glavo, kakor je to storil cesar Henrik IV. Po nizko je prisegel, da je on kot cesar papežev podložnik in je vse papeške zahteve pripoznal.

In kaj na to je prišel grozni padec. Poniran in osramočen kot jetnik rimskih Colonnov je Bonifacij VIII. umrl in kmalu potem so prišli papeži v babilonsko sužnost v Avignon. Papešto pa do današnjega dne ni ne za las odjenjalo od Bonifacijevih zahtev.

Tudi Julij II. je stal popolnoma na Bonifacijevem stališču in vse svoje življenje se je vojskoval, da poveča papeško moč in razširi papeško posvetno državo. Pregnal je Cezarja Borgio in se polastil Bologne, prekel in izobil z cerkev vojvodo ferrarskega, ker se mu ni uklonil, ukrotil Florencio in pridobil francoskega kralja in nemškega cesarja za boj proti Benetkom. Komaj pa je Benečanom ugrabil nekaj mest, je že začel vojno proti svoji zaveznicni Franciji in se kot katoliški papež proti katoliški državi združil celo s Turki!

Velikanski in dalekosežni so bili načrti Bonifacija VIII. in Julija II. a danes? Kaj je danes rimske papeštvo, kaj je danes katoliška cerkev, kaj je danes Petrova skala?

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 27. novembra.

— Osebna vest. Cesar je velikodusnemu slovenskemu mecenju

g. Josipu Gorupu podelil viteštvoto s predikatom Slavinskega. — Konceptni praktikant pri mestnem magistratu g. Fran Govekar je bil v zadnji seji občinskega sveta imenovan koncipistom. — Okrožni zdravnik g. Fran Raznožnik v Petrinji je na svojo prošnjo premeščen v Velike Lašče.

Sprememba v politični službi.

Deželno vladni konceptni praktikant gosp. dr. Rudolf Andrejka pl. Livnogradski je prideljen v službovanje c. kr. okr. glavarstvu v Radovljici. — Absol. pravnik g. Bogumil Šenekovič je pripuščen h konceptni praksi in prideljen v službovanje dež. vladu v Ljubljani.

Klerikalcem v odgovor.

Klerikalci so mojstri v zavijanju in liguorjanstvu. Tako so tudi iz uvod-

nega članka v »Narodu« od petka iztrgali nekaj besedi in stavkov in na te reagira »Slovenčev« gospoda. Tako pravi »Slovenec«: »Liberalni učitelji hočejo prisiliti katoliško stranko, da jim plač ne — zviša. To pa zato, ker učiteljstvo zahteva v »Narodovem« članku zadoščenja za svoje delo. »Slovenec« nazivlje tudi zahtevano regulacijo učiteljskih plač »strašansko zahtevo višje plače.« Za res strašanska zahtevo je to, in tisočaki, ki jih zmeče ljudstvo na stotine v nenasitno bisago, so prava malenkost proti tej strašanski zahtevi. Dalje pravi »Slovenec«, da arogantni učitelji, ki pišejo v »Narodu«, ne bodo prisili katoliške stranke, da plače zviša. Potem še pravi, da učitelji sami odklanjajo povišanje plač. In tukaj je »Slovenčev« liguorianec iztrgal en stavek, ki ima drugačen pomen, ako se citira samega, namreč: »Od arogantne osebe dr. Šustersiča in drugih ne maramo niti vinarija.« Ne citira pa naprej stavka, ki pravi: »mi (učitelji) zahtevamo zvišanje plač od ljudstva.« Dalje pravi »Slovenec«, da arogantni učitelji, ki pišejo v »Narodu«, ne bodo prisili katoliške stranke, da plače zviša. Potem še pravi, da učitelji sami odklanjajo povišanje plač. In tukaj je »Slovenčev« liguorianec iztrgal en stavek, ki ima drugačen pomen, ako se citira samega, namreč: »Od arogantne osebe dr. Šustersiča in drugih ne maramo niti vinarija.« Ne citira pa naprej stavka, ki pravi: »mi (učitelji) zahtevamo zvišanje plač od ljudstva.« Dalje pravi »Slovenec«, da arogantni učitelji, ki pišejo v »Narodu«, ne bodo prisili katoliške stranke, da plače zviša. Potem še pravi, da učitelji sami odklanjajo povišanje plač. In tukaj je »Slovenčev« liguorianec iztrgal en stavek, ki ima drugačen pomen, ako se citira samega, namreč: »Od arogantne osebe dr. Šustersiča in drugih ne maramo niti vinarija.« Ne citira pa naprej stavka, ki pravi: »mi (učitelji) zahtevamo zvišanje plač od ljudstva.« Dalje pravi »Slovenec«, da arogantni učitelji, ki pišejo v »Narodu«, ne bodo prisili katoliške stranke, da plače zviša. Potem še pravi, da učitelji sami odklanjajo povišanje plač. In tukaj je »Slovenčev« liguorianec iztrgal en stavek, ki ima drugačen pomen, ako se citira samega, namreč: »Od arogantne osebe dr. Šustersiča in drugih ne maramo niti vinarija.« Ne citira pa naprej stavka, ki pravi: »mi (učitelji) zahtevamo zvišanje plač od ljudstva.« Dalje pravi »Slovenec«, da arogantni učitelji, ki pišejo v »Narodu«, ne bodo prisili katoliške stranke, da plače zviša. Potem še pravi, da učitelji sami odklanjajo povišanje plač. In tukaj je »Slovenčev« liguorianec iztrgal en stavek, ki ima drugačen pomen, ako se citira samega, namreč: »Od arogantne osebe dr. Šustersiča in drugih ne maramo niti vinarija.« Ne citira pa naprej stavka, ki pravi: »mi (učitelji) zahtevamo zvišanje plač od ljudstva.« Dalje pravi »Slovenec«, da arogantni učitelji, ki pišejo v »Narodu«, ne bodo prisili katoliške stranke, da plače zviša. Potem še pravi, da učitelji sami odklanjajo povišanje plač. In tukaj je »Slovenčev« liguorianec iztrgal en stavek, ki ima drugačen pomen, ako se citira samega, namreč: »Od arogantne osebe dr. Šustersiča in drugih ne maramo niti vinarija.« Ne citira pa naprej stavka, ki pravi: »mi (učitelji) zahtevamo zvišanje plač od ljudstva.« Dalje pravi »Slovenec«, da arogantni učitelji, ki pišejo v »Narodu«, ne bodo prisili katoliške stranke, da plače zviša. Potem še pravi, da učitelji sami odklanjajo povišanje plač. In tukaj je »Slovenčev« liguorianec iztrgal en stavek, ki ima drugačen pomen, ako se citira samega, namreč: »Od arogantne osebe dr. Šustersiča in drugih ne maramo niti vinarija.« Ne citira pa naprej stavka, ki pravi: »mi (učitelji) zahtevamo zvišanje plač od ljudstva.« Dalje pravi »Slovenec«, da arogantni učitelji, ki pišejo v »Narodu«, ne bodo prisili katoliške stranke, da plače zviša. Potem še pravi, da učitelji sami odklanjajo povišanje plač. In tukaj je »Slovenčev« liguorianec iztrgal en stavek, ki ima drugačen pomen, ako se citira samega, namreč: »Od arogantne osebe dr. Šustersiča in drugih ne maramo niti vinarija.« Ne citira pa naprej stavka, ki pravi: »mi (učitelji) zahtevamo zvišanje plač od ljudstva.« Dalje pravi »Slovenec«, da arogantni učitelji, ki pišejo v »Narodu«, ne bodo prisili katoliške stranke, da plače zviša. Potem še pravi, da učitelji sami odklanjajo povišanje plač. In tukaj je »Slovenčev« liguorianec iztrgal en stavek, ki ima drugačen pomen, ako se citira samega, namreč: »Od arogantne osebe dr. Šustersiča in drugih ne maramo niti vinarija.« Ne citira pa naprej stavka, ki pravi: »mi (učitelji) zahtevamo zvišanje plač od ljudstva.« Dalje pravi »Slovenec«, da arogantni učitelji, ki pišejo v »Narodu«, ne bodo prisili katoliške stranke, da plače zviša. Potem še pravi, da učitelji sami odklanjajo povišanje plač. In tukaj je »Slovenčev« liguorianec iztrgal en stavek, ki ima drugačen pomen, ako se citira samega, namreč: »Od arogantne osebe dr. Šustersiča in drugih ne maramo niti vinarija.« Ne citira pa naprej stavka, ki pravi: »mi (učitelji) zahtevamo zvišanje plač od ljudstva.« Dalje pravi »Slovenec«, da arogantni učitelji, ki pišejo v »Narodu«, ne bodo prisili katoliške stranke, da plače zviša. Potem še pravi, da učitelji sami odklanjajo povišanje plač. In tukaj je »Slovenčev« liguorianec iztrgal en stavek, ki ima drugačen pomen, ako se citira samega, namreč: »Od arogantne osebe dr. Šustersiča in drugih ne maramo niti vinarija.« Ne citira pa naprej stavka, ki pravi: »mi (učitelji) zahtevamo zvišanje plač od ljudstva.« Dalje pravi »Slovenec«, da arogantni učitelji, ki pišejo v »Narodu«, ne bodo prisili katoliške stranke, da plače zviša. Potem še pravi, da učitelji sami odklanjajo povišanje plač. In tukaj je »Slovenčev« liguorianec iztrgal en stavek, ki ima drugačen pomen, ako se citira samega, namreč: »Od arogantne osebe dr. Šustersiča in drugih ne maramo niti vinarija.« Ne citira pa naprej stavka, ki pravi: »mi (učitelji) zahtevamo zvišanje plač od ljudstva.« Dalje pravi »Slovenec«, da arogantni učitelji, ki pišejo v »Narodu«, ne bodo prisili katoliške stranke, da plače zviša. Potem še pravi, da učitelji sami odklanjajo povišanje plač. In tukaj je »Slovenčev« liguorianec iztrgal en stavek, ki ima drugačen pomen, ako se citira samega, namreč: »Od arogantne osebe dr. Šustersiča in drugih ne maramo niti vinarija.« Ne citira pa naprej stavka, ki pravi: »mi (učitelji) zahtevamo zvišanje plač od ljudstva.« Dalje pravi »Slovenec«, da arogantni učitelji, ki pišejo v »Narodu«, ne bodo prisili katoliške stranke, da plače zviša. Potem še pravi, da učitelji sami odklanjajo povišanje plač. In tukaj je »Slovenčev« liguorianec iztrgal en stavek, ki ima drugačen pomen, ako se citira samega, namreč: »Od arogantne osebe dr. Šustersiča in drugih ne mar

paju se je pela pred leti v gledališču ob Dunajščici, prav sedaj pa se poje v dvorni operi. — Prihodnji teden pride na oder dramska novita »Kralj Harlekine«; opera študira Čakovskega »Onjegina«.

— **Slovensko gledališče.** Pariški boulevard ima svojo posebno literaturo, svoje posebno časopisje in svoje posebno dramatično umetnost. Med proizvode te boulevardskih dramatičnih spadajo tudi »Nelly Rozeire«, ki se je sinoči drugič predstavljala na našem odru. Ta lahkoživa igra z moralizirajočim svojim koncem zahteva, da naj ima popoln uspeh, posebno sigurno in hitro predstavljanje. V tem oziru pa je sinočna predstava le mestoma bila povoljna, medtem ko so se nekateri prizori prav po nepotrebni zavlačevali. Naši igralci, ki sploh niso posebno navajeni na take igre, bi ne smeli pozabiti, da se v pariških igrah ne izhaja s tradicionalnimi igralskimi sredstvi. Take igre stoje in padejo z igralci. Igralci morajo znati vsaki besedici pomoči do popolne veljave in morajo s krepkim originalnim karakteriziranjem svojih ulog poziviti dijaloge in vse dejanie. Najbolj strem zahtevam še zadostiti gđe Rukovka in gđena Kreisova. G. Čonsky je — to se videvo tudi včeraj — res dober igralec ali nejasno izgovarjanje mu dela veliko škodo. Gospa Literova je v nekaterih partijah prav dobra, v tej igri pa pač ne zadostuje. Gg. Verovšek, Dragutinović in predstavljalec Franca so pač nekaj napravili iz svojih ulog, a še dolgo ne tega, kar bi se dalo.

— **Predavanje gospe dr. Jenkove.** Opozorjam novič na predavanje gospe dr. Jenkove o pedi Macedonice. Predavanje bo v nedeljo v zvečer v »Mestnem domu«. Začetek je določen na 8. uro in se občinstvo prosi, da pride točno, ker se bodo začetkom predavanja vrata zaprla.

— **Trgovsko bolniško in podporno društvo v Ljubljani** raznjava da se bo v nedeljo, dne 29. t. m. ob pol 11. uri dopoldne v domači kapeli zavetišča usmiljenih sester (Leoninum) na Vodmatu kot cerkvena obletna društva v smislu pravil brala maša.

— **Zverinski ljudje.** V Rigelci pri Brežicah, tik na hrvaški meji ob okrajni cesti Brežice - Novi Marof, sta služili pri veleposestniku Ivanu Gerjeviču sestri 17 letna Kata in 24 letna Barbara Verbešić, doma iz Gorice na Hrvatskem. Zutraj 24. t. m. ob treh je opazil hlapec, ki je senje napajal, da sloni ob oknu, kjer sta imenovani dekli spali, lestva in ta so železni križi iz okna iztrgani. Budil je gospodarja, da je šel gledati v spalnico deklet. Našel je obe breznavestni v krvi v postelji. Obeseta imeli strašne rane na glavi in rokah, prizadljane po ročni sekiri. Kara je bila do petih popoldne brezavestna. Kata je pripravovala sodni komisiji, da jo je polnoči zbudilo udihovanje sestre, kakor da jo kdo tavi. Ko je hotela prizgati luč, je nekdo udaril po roki s sekiro, potem pa še po glavi. Orožniki so tašli na dvorišču klobuk enega nadalcev ter pozvedeli, da so se nadalci odpeljali proti Zagrebu z belim konjem. Vzetega ni bilo nič, temuč se je izigrala krvava drama in zaradi ljubomnosti. Zlodincem pa že na sledu blizu Zagreba.

— **Požar.** V Deževni pri Trstu je 22. t. m. Urhu Zupanu potorela hiša z vsemi gospodarskimi poslopji. Kako je nastal ogenj, se ne ve. Škoda se ceni na 3400 K., podim znaša zavarovalnina samo 800 kron.

— **Ubeglega vojaka Jakoba** Bosca, ki je 24. t. m. deserteval od ukajnjenga pehotnega polka št. 27. in 25. t. m. prijeli v Novem mestu.

— **Talijo za rešitev življenja** je dobil delavec pri uravnavi Save, Andrej Volovec iz Brežice, ker je rešil iz Save hišno posestnico Marijo Polenčič.

— **Zaradi golufije** so zaprli Rudofsheim pri Dunaju trgovca gnaca Tramška in njegovo iubilo Statarino Gajšek, doma iz Vojnika pri Celju.

— **Samomor.** V Škednju pri Trstu se je zastrupila 18letna Karolina Sciač, ker ji je njen ljubimec, zelenški delavec Josip Baciar, grošil, da jo zapusti. Deklica je umrla zdravnikovih rokah, ki ji je izpiral glodec.

— **Slovenska čitalnica v Mariboru** priredi v nedeljo, dne 3. novembra t. l. v »Narodnem domu« ob 8. uri zvečer komorni časbeni večer.

— **Akad. društvo „Slovenija“ na Dunaju** priredi svoj III. edini občni zbor v torek, 1. grudna 1. Lokal: Budjev. pivnica, VIII. Uferstrasse 59. Začetek ob polu uru. — Slovenski gostje dobro želi!

— **Slovensko pevsko društvo na Dunaju** priredi v sredo 2. decembra t. l. ob pol osmih zvečer v dvorani hotela »Savo« VI. Marihalferstrasse 81 velik koncert pod vodstvom kapelnika Antona Arhangelskega in s sedejanjem koncertne pevke gospod. Elne Durumove, g. prof. Rud. Reissiga in kvarteta slov. akad. društva »Slovenije«. Na sporednu je kot prva točka Stanko Pirnatov slovenski mešani zbor »Žalost«.

— **Pri občnem zboru, Podpornega društva za slow. visokošole v Pragi** so bili izvoljeni v vodobor: G. Frančiček Tomšič, drž. nadžinjer (predsednik); g. dr. Bohuslav Franta, dež. svetnik (podpredsednik); g. dr. Karel Sebesta, odvetnik (blagajnik); g. Josip Germ, akad. slikar in učitelj risanja (tajnik); g. dr. Ivan Žmavc, c. kr. amanuensis (odbornik); g. Ivan Arh, c. kr. gospodarski nadzvetsnik; g. Frančiček Nobáč, inžiner, in g. Karel Bureš, kontrolor (namestniki); g. Gregor Sporn, revident c. kr. drž. železnice, in g. Filip Gasparin, c. kr. profesor (revizor); g. Josip Valenta, dež. inžiner, in g. Frančiček Herič, praktikant c. kr. univ. knjižnico (namestnik). Podpore naj se posiljajo odsej na naslov: Dr. Karel Sebesta, odvetnik, Praga, Soalená ul. 24.

— **Izpred sodišča.** Kazenske razprave pri tukajšnjem dež. sodišču. 1. Anton Bukovnik, kajžarja sin iz Bobovka, in Lovre Mrak, posest. sin iz Kokrice sta dne 13. kimovca pred Kmetovo gostilno v Kokrici napadla Andreja Stareta in Matevža Ostermana in ju z gnojnimi vilami in s kolom preteplja baje za to, ker je imel Bukovnik na fante iz Predoslja skriveno jazo. Bukovnik je bil obsojen na 13 mesecev, njegov tovariš Mrak pa na 6 mesecev težke ječe. 2) Anton Jugovic, sedlar v Škofji Loki, izvršuje od leta 1898. sem svojo obrt, in čeravno je bil pasiven, ni konkurza napovedal; njegova imovina znaša 74 K. 74 v. tej nasproti je pa nepokritih dolgov 2130 K. Obdolženec je bil krivim spoznan pregreška zoper varnost tuje lastnine in obsojen na 3 mesece strogega zapora. 3) Ivan Tura in Secundo Casagrande, laška zidarja v Boh. Bistrici, sta dne 1. listopada t. l. v bistriškem potoku ribarila postrvi, ki so last grajsčaka Muhra. Tura je bil obsojen na 4 tedne, Casagrande pa na 6 tednov težke ječe. 4) Klemen Zanivan iz Beluna, zidar v Boh. Bistrici je prišel 8. listopada nekoliko vinjen v Olificičeve gostilno in je sedel v sobo, kjer je bilo pogrnjeno za boljše goste; ko ga je pa domača natakarica hotela odpraviti iz sobe in je na to sobo zaprla, suval je z nogo ob duri in grozil, da bo ponoči vas začgal; obsojen je bil na 4 mesece težke ječe. 5) Josip Rauhekar, posestnik in bivši občinski tajnik v Boh. Bistrici je v imenu II. volilnega reda za tamošnje občinske volitve po preteklu reklamacijskega roka izbrisal imena treh volilcev in na njih mesto vpisal imena treh drugih volilcev, kateri niso imeli pravice do tega volilnega reda. Obsojen je bil na 8 dni strogega zapora. 6) Janez Egenberger, vžitkar v Goričanah je dne 6. kimovca dopoldne na nekem travniku spečega in nekoliko pijanega delavca Petra Košenino sunil v desne nadlehti in ga nevarno poškodoval. Egenberger je bil že delj časa jezen na Košenino; obsojen je bil na 6 mesecev težke ječe. 7) Jakob Jager, posestnik iz Landola je 1. t. m. zvečer na cesti med Landolom in Brinjem iz starega sovrašta napadel Andreja Karuza, ga 3krat vdaril po glavi in ga z nožem sunil v desno roko; obsojen je bil na 4 mesecev težke ječe. 8) Oton Gross, strugarski vajenc v Ljubljani je izmaknil svojemu mojstvu Jožefu Oblaku iz zaprite delavnice 54 K., mojstci pa 6 K.; dalje je vzel iz zaprtega predalčka dragocenosti v skupni vrednosti 103 K. Vzlic svoji mladosti je bil Gross že zaradi tativne kaznovan; sodeč ga je obsojilo na 7 mesecev težke ječe.

— **Utopljenko** so našli predvsem včerajšnjem pri Zgornjem Kaštu v Ljubljani. Ponesrečenka je najbrže identična z Marijo Novakovo, ki je nedavno v Vodmatu pada v vodo.

— **Tatrina v tovarni za lep.** Včeraj popoludne je bilo v tovarni za lep delavki Jeri Koseljevi, stanujoči na Dolenski cesti št. 4 iz kriknega žepa ukradenih 1 K. 40 vin. Tatrina je izvršila neka delavka.

— **Ubigel prisiljenec.** Danes zutraj je pobegnil od dela na vojaškem strelšču ob Dolenski cesti prisiljenec Izracij Mavc, 20 let star, pristojen v Želimlje. Mavc je nevaren tat.

— **V Ameriko** se je odpeljalo danes ponoči z južnega kolodvora 17 izseljencev.

— **Iz Westfalskega** se je pripeljalo včeraj v Ljubljano 150 delavcev, ki so na potu domov.

— **Tedenski izkaz** o zdravstvenem stanju mestne občine ljubljanske od 15. do 20. novembra 1903. Število novorjenec 23 (= 36,84%), mrtvorjenec 1, umrlih 19 (= 21,34%).

med njimi je umrlo zajetiko 6 vsled mrtvouda 5, za različnimi boleznimi 8. Mednjimi je bilo tujcev 10 (= 52,6%), iz zavodov 12 (= 63,1%). Za infekciozni bolezni so oboleli, in sicer za ošpicami 3 za vratico 2, za trachonom 1, za rudečico 1 oseba.

— **Hrvatske vesti.** — Pri občinskih volitvah v Ivancu sta prodrla samo dva kandidata vladne stranke, vsi drugi novoizvoljeni zastopniki so opozicionarji. — Umrl je predverjam zjutraj v Reki urednik »Balance«, Vito Mohovich. — Madjarski jezik bodo vpeljali kot učni jezik s prihodnjim šolskim letom na ljudski šoli v Čahni in sicer na zahtevo tam naseljenih Madjarov. — Demonstracija v zagrebškem gledališču. Pri uprizoritvi »Republike v Magareševu« so socialisti v zvezi z napredno mladino hrupno demonstrirali, ker se v tej drami zasmehuje svojedobno socialistično gibanje v Sremu. Starčevičjanci so skušali prirediti protidemonstracijo, a so pozneje zapustili gledališče, ker so bili v manjšini. — Hrvatska zmaga v Istri. V torek so vrstile se v Roču občinske volitve v tretjem volilnem razredu. Zmagali so Hrvati s 139 glasovi proti 52 nasprotnim glasom. — Učenje ruskega jezika v Oseku. V Osek je došel ruski dijak Evsek Avramov Pek in ostane tam kake 4 meseca; za ta čas bo otvoril tečaj za učenje ruskega jezika. — Ustrelila sta v gozdu vodovec Lazo Basnič in njegov sin Krstan iz Blagaja svojega sina ozir. brata, 12-letnega Dušana, ker je temu zapustila pokojna mati celo svoje premoženje. — Prodana nevesta. Brata Abid in Rešid Karadžić iz Sanice sta prodala svojo sestro nemški Husu Mehmedić za 80 K. Ko je pa slednji prišel po kupljeno nevesto, sta ga brata napodila s koli, da je komaj odnesel zdavo kožo.

— **Prodaja „Slovenskega Naroda“** prevzel jo g. Josip Sowa, časopisni biró v Celovcu.

— **Najnovejše novice.** — Vrhovni ravnatelj južne železnice, dvorni svetnik dr. Eger, je dobil vitežtv. — Škof v Tridentu postane ondotni monsignor Endriči. — Dansk prestolonaslednik Friderik je prišel v Budimpešto ter prisostvoval včerajšnji viharni seji v državnem zboru. — Vlak je utrgal obo nogi jetniškemu paznku S. Ungerju v Ljubnem na Gor. Štajerskem. V Neumarktu pa je vlak utrgal gluhi privzitkarji Brandl glovo. — Umorjeni proš. V Stanislavu so našli grško-katoliškega proša Štefana Gawackega v njegovi sobi umorjenega ter oropanega. Slovel je za bogataša — 100.000 kron je priseljal z menicami avangelski pastor v Ipolysagu na Ogrskem ter se sam javil sodišču. — O princezinji Alice se zatrjuje, da se je poslovila od svojega soprogata ter z njegovim dovoljenjem odpotovala na francosko nabrežje. Pač paje res, da je njo potoval tudi italijanski kočijaž — Javna prodaja zapuščine Obrenovićev se vrati v Belogradu dne 24. decembra. Večji del zapuščine namerava kupiti kralj Peter, da ostanejo v konaku. — Podrl se je del nove češke pivovarne v Budujevicah. Trije delavci so prišli pod razvaline ter so nevarno ranjeni. — Grofa Hektorja Kwičekga, provzročitelja slovečega procesa, je več poljskih poslancev pozvalo na dvoboj. — Brutalni pop. Katehet v Libercih, Florian Holfeld, je klofutal 12letnega učenca Eichingerja, ki je zamudil mašo, tako hudo, da je dečku počila ušesna mrena.

— **Umetniška fakulteta.** Na

belgijskem vseživlju v Lütticu so

ustanovili novo fakulteto za umetnost

in raziskovanje starin. Nova fakulteta

ima pravico izdajati diplome.

— **Obravnava proti sv. Vaclavski posojilnicam.** Včeraj se je nadaljevalo čitanje obtožnice, ne da bi se končalo. Obtožnica pravi, da je deficit nastal polagoma, in sicer:

1. vsled poneverjenja gotovega denarja v zastavljalcini in posojilnicu; 2. ker so se dovoljevala posojila na preobremenjena posestva in na menice osebam, ki so že skoraj bile v konkurzu; 3. ker so se nakupovala za ogromne denarne svote malovredna posestva in so se prevzela v svojo režijo pasivna podjetja; 4. ker se je vsakoletna izguba zamolčala in 5. ker se je denar za podpore in darila kar razpisal. Kako lahko mišljeno se je gospodarilo z denarjem, je razvidno iz tega, da je dobil vsak odbornik za vsako sejo 10 K. plače in da se je izplačalo v nekaj letih članom upravnega sveta remuneracije 79.100 K., odbornikom 254.000 K., za podpore in darila pa 201.570 K. Da je bilo to gospodarstvo skrajno brezvestno, je pač umljivo, ako se upošteva, da je imela »Založna že leta 1880 čez milijon krov izgube. Ta deficit je seveda vedno naraščal, ker so vsi od ravnatelja Drozda pa do najzadnjega

posojilniškega uradnika kradli, in sicer tako, da so drug za drugega vede. — Kakor se poroča, se bode danes obtožnica predstala do konca, nato pa se prične z zaslivanjem prid.

— **Koliko se je izkadilo novih smodk?** Po uradni statistiki se je izkadiло novih breznotinskih smodk, ki so prišle 1. oktobra t. l. v promet, že zelo veliko, kar znači, da so se občinstvu precej priljubile. Rosit po 8 vinarjev se je izpuštil v tem kratkem času 11 milijonov, selekt po 20 vin. pa pol milijona.

— **Pruska vojna justica.**

Kakor znača, je dobil častniški namestnik Hüssener, ki je prebodel nekega enoletnega prostovoljca le zaradi tega, ker ga po pomoti ni pozdravil, samo dve leti ječe, katero kazen mu je pa cesar še olajšal. Ne davno pa sta dva mornarja s kamni napodila svojega predstojnika, a dobla sta po šest let težke ječe s petletno izgubo časti.

— **Uvedba telesne kazni.**

Danski justični minister je predložil zbornici zakonski načrt za uvedbo telesne kazni pri ljudeh od 15. do 55 leta. Taka kazen naj bi bila postritev sedanjih kazni za vse zločine proti ženski časti in nenavarna dejanja proti otrokom, kakor za surrove in brutalne zločine sploh. Tako kaznovanega se bo temeljno v sibam po nagih plečih. Najlepše umetne vezenine se izvrše na živalnem stroju z manjšim časom in trudem kakor pa z roko; Singer & Co. pa na priznan način zastonj poučuje vsako lastnico originalnega Singerjevega živalnega stroja.

(10380)

Videl jo je znabit, že srečno novočestno pomagal ji je pri napravljanju bale; na njem je mlada žena živala prva krilca za ljube otročice in čim večji je bil njih krog, temveč je moral železni stroj prestati, tembolj se je razlegalo njega drdranje. Če bi ga v kaki hiši še ne imeli, jim ne bo težko iskati pripravne božične darila. Singer & Co. živalni stroji, delniška družba na S. Petru očetom Štev. 4 je tudi letos priredila mično božično razstavo, kjer je izložila poleg odlično opremljenih živalnih strojev izvrstne konstrukcije tudi množico čudalih vezenin, ki naj osvedčijo tudi to najnovejše področje, ki si ga je osvojil živalni stroj. Najlepše umetne vezenine se izvrše na živalnem stroju z manjšim časom in trudem kakor pa z roko; Singer & Co. pa na priznan način zastonj poučuje vsako lastnico originalnega Singerjevega živalnega stroja.

(10380)

Dunaj 27. novembra. Današnja seja poslanske zbornice je bila jako slabo obiskana. N

Darila.

XVI. Izkaz za „Dijaški dom“ v Celju.

Za „Dijaški dom“ so nadalje plačali prispevke: Gg. Jožef Žagar, posestnik v Solčavi, 24 K; Franc Janežič, c. kr. kancler okr. glavarstva v Celju, 20 K; Vincenc Kramarič, pri tvořki „Mercur“, od raznih potnikov nabranlo sveto 33 K 18 vin.; gospa Adela Dečkova nabrala v Logarjevi dolini 10 K; g. Francko, učitelj na Primorskem, 10 K; Neimenovan nabral pri neki veličici v Starem tisk Slov. Gradca za „Dijaški dom“ 30 K. Častiti g. dr. Aleš Ušenecnik, profesor bogoslovja v Ljubljani, 10 K; vesela družba v Pellepčevi gostilni v Sredšču 4 K; g. dr. Matjaž Schmirmaul, zdravnik v Rajhenburgu, 20 K; g. Julijs Žigan, trgovec na Polzeli, 20 K; sl. občinski urad na Polzeli 20 K; g. Schreiner Fran, kaplan na Doberni pri Celju, 10 K; g. Kranjc Jožef, župnik v Zibiki, 2 K; dijaki Šaleške doline polovica čistega dobička igre „Bob iz Kraja“, predstavljene v Velenju 31 K; gg. Roza in Jožef Močnik s Št. Kunigunde na Pohorju povodom odstopa od zasebne tožbe gosp. Franca Zupančiča 10 K 50 v.; g. dr. Ivan Klasinc, odvetnik v Gradcu, 50 K; vesela družba v vinogradu g. dr. Sernea 37 K 60 v.; sl. okrajni zastop Vranksko ustanovne stroške Južnoštajerske hranilnice 400 K; sl. okrajni zastop v Gornjemgradu ustanovne stroške Južnoštajerske hranilnice 400 K; vesela družba na primiciji novomašnika g. Ferd. Žganka v Šečah 20 K. Skupaj 1162 K 28 vin., prej izkazanih 31803 K 84 vin., skupaj toraz 32966 K 12 vin.

Upravnih katarov
jabolka in sapnike
se je
* Rogaški „Styria-vrelec“
izvrsto obnesel kot voda za grjanje.

Borzna poročila.

Ljubljanska
„Kreditna banka“ v Ljubljani.

Uradni kurzini dunaj. borze 27. novembra 1903.

Naložbeni papirji.

Denar Silago

12%	majeva renta	100 50	100 70
6 2/3%	strelarna renta	100 35	100 55
5%	avstr. kronska renta	100 45	100 65
4 1/2%	zlate	120 55	120 75
4 1/2%	ograka kronska	98 40	98 60
4 1/2%	zlate	118 60	118 80
4 1/2%	posojilo dežele Kranjske	99 75	100 50
4 1/2%	posojilo mesta Splitja	100 —	—
4 1/2%	Zadra	100 —	—
4 1/2%	bos.-herc. žel. pos. 1902	100 50	101 50
4 1/2%	česka dež. banka k. o.	100 —	100 15
4 1/2%	česka dež. banka k. o.	99 80	100 55
4 1/2%	zast. žel. gal. d. hip. p.	101 25	102 25
4 1/2%	pešt. kom. k. o.	101 25	102 25
4 1/2%	zast. pis. innerst. hr.	106 30	107 30
4 1/2%	ogr. centr. deželne hranilnice	101 —	102 —
4 1/2%	zast. pis. ogr. hip. b.	100 20	101 20
4 1/2%	obl. ogr. lokalne železnice d. dr.	100 —	101 —
4 1/2%	česke ind. banke	100 25	101 25
4 1/2%	prior. Trst-Poreček.	98 50	—
4 1/2%	dolenskih železnic	99 50	100 30
8 1/2%	juž. žel. kup. 1/1	305 —	307 —
4 1/2%	av. pos. za žel. p. o.	100 65	—
	Srednje		
	srednje od leta 1854	169 —	173 —
	" " 1880/1	185 75	187 75
	" 1884	267 —	270 —
	tizske	163 75	165 75
	zemlj. krđ. I. emisije	294 —	299 —
	II. cgrake hip. banke	288 —	292 50
	srbske žel. fra 100%	268 —	271 —
	turške	91 —	94 —
	Basilika srečke	144 25	145 25
	Kreditne	19 10	20 10
	Inomoške	471 —	482 —
	Krakovske	82 —	87 —
	Ljubljanske	80 —	83 —
	Avstr. rud. kriza	72 —	75 50
Ogr.		53 25	54 25
	Budulofove	26 65	27 65
	Salcburške	68 50	68 —
	Dunajske kom.	79 —	82 —
	Delnice	504 —	510 —
	južne železnice	90 25	91 25
	državne železnice	671 25	672 25
	Astro-ogradske bančne del.	1617 —	1627 —
	Avstr. kreditne banke	681 —	682 —
	ogradske	749 50	750 50
	Živnostenske	261 50	263 —
	Premogok v Mostu (Brux)	697 —	701 —
	Alpinske montane	405 50	406 50
	Práške želoz. ind. dr.	1892 —	1902 —
	Rima-Murányi	482 50	484 50
	Triboljeve prem. družbe	399 —	403 —
	Avstr. orožne tov. družbe	374 —	378 —
	Češke sladkorne družbe	147 —	148 —
	Valute	11 35	11 39
C. kr. cekin		19 06	19 08
20 franki		23 43	24 51
20 marke		22 93	24 03
Sovereign		117 15	117 35
Marke		96 30	96 50
laški bankovci		252 75	253 75
Gublji		4 84	5 —

Žitne cene v Budimpešti.

dne 27. novembra 1903.

Termin:

Pšenica za maj . . . za 50 kg K 7 70
Rž . . . maj 1904 . . . 50 . . . 6 68
Koruza . . . maj 1904 . . . 50 . . . 5 20
Oves . . . maj . . . 50 . . . 5 50

Efektiv.

Nespremenjeno.

Angelijovo milo

Marzeljsko (belo) milo.

znamko
(972-68)

Meteorologično poročilo.

Vrhina nad morjem 800-2. Srednji atmosferski tlak 738-0 mm.

Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
26. 9. zv.	732 5	18	sr. szahod	dei. oblaci.
27. 7. zv.	733 9	0 2	sr. jzahod	oblačno
2. pop.	734 9	3 3	sl. jug	jasne

Srednja včerajšnja temperatura: 3 5°, normala: 13°. Morina v 24 urah: 12 mm. Zvezcer se je bliska o, po noči pa nekoliko snežilo.

Plačilni marker

se sprejme takoj 3109-1

v ljubljanski kavarni.

Kje, pove upravnijo „Slov. Nar.“

Trgovski pomočnik

z večletno praksjo in dobrimi spričevali, katerih prepisi naj se ofertu prilože, se sprejme v večjo trgovino z mešanim blagom.

Kje? pove upravnijo „Slov. Nar.“ (3103-1)

Sprejmejo se pod tako ugodnimi pogoji solidni in spreti

zavarovalni potovalci.

Ponudbe naj se pošljajo pod „zavarovalni potovalci“ na upravnijo „Slov. Naroda“. (2425-22)

V svarilo!

Usojam si slav. občinstvu natančnosti, da razun mene nima nikhe drugi pravice izdelovati cementnih vodnjakov s stopnjicami nizdol. Izdelovanje omenjenih vodnjakov ali rovokopov je moja lastna iznajdba, zavarovana po c. kr. patentu št. 3028.

Toliko v svarilo slav. p. n. občinstvu, da se obvaruje lastne škode

Spodnja Šiška, dne 25. novembra 1903. (3074-3)

Z odličnim spoštovanjem

Filip Ropas

lastnik c. kr. patenta za izdelovanje rovokopov in vodnjakov.

(3108)

Na zdar!

Danes si pa vesel.

Sam, ker sem zoper zdrav.

Kaj si pa rabil?

Češkov brinovci iz Kamnika, najboljše sredstvo

zoper kašelj!

(3068-4)

Izvrstna fina (11-272)

vina v buteljah

se dobé v trgovini

Edmund Kavčič

Ljubljana, Prešernove ulice.

Notarskega uradnika

slovenskega in nemškega jezika popolnoma zmožnega, v vseh notarskih postih izvedbenega, sprejme pod ugodnimi pogoji

Vilibald Swoboda

c. kr. notar (3107-1)

v Konjicah.

Mednarodna panorama.

v Ljubljani — Pogačarjev trg.

Fotoplastični umetni zavod

I. vrste.

V soboto, 28. novembra 1903

zadnji dan razstave:

Milenijska razstava

v Budimpešti 1896.

Od nedelje 29. novembra 1903

do sobote 5. decembra 1903:

Kronanje

kralja Edvarda VII. in London v praznični opravi.

Nihče naj ne zamudi, sleherni teden ogledavati te večezanimive slike na steklo, ki jim ni primere in ki so nalač napravljene za ta zavod. Vstopnina je, dasi so negativi stali mnogo denarja, zelo nizka. Vsem društvom, višjim učiliščem in ljudskim šolam bodi obisk teh zemljepisno urejenih potovanj priporočen prav posebno.

Popolno namestilo potovanja.

Najlepši potni spomini.

Te fotografije na steklo so napravljene na Panoramino international.

Serijs 40 vin. Otroci 20 vin.